

6.K.37
7/5191

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.15.0.SGB.02.610 - 802

09 HAZİRAN 2009

Konu :Yazılı Soru Önergesi

7689

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : T.B.M.M Başkanlığı'nın 22.10.2008 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-8964 sayılı yazısı.

Kahramanmaraş Milletvekili Sayın Durdu ÖZBOLAT'ın tevcih ettiği, 7/5191 esas nolu yazılı soru önergesi T.B.M.M. İç Tüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği, Türkiye Elektrik Ticaret ve Taahhüt A.Ş. Genel Müdürlüğü ve Türkiye Atom Enerjisi Kurumundan alınan yazılı bilgiler doğrultusunda cevaplandırılarak ekte gönderilmektedir.

Bilgilerinize arz ederim.

Taner YILDIZ
Bakan

EKLER :

EK-1 Önerge Cevabı (2 Sayfa)

DAĞITIM :

Gereği :
TBMM Bşk.

Bilgi :
Başbakanlık

**KAHRAMANMARAŞ MİLLETVEKİLİ SAYIN DURDU ÖZBOLAT'IN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/5191)**

Sorular 1, 2, 3, 5:

Dünya; nükleer santrallerin yüksek enerji üretiminden faydalanırken, ortaya çıkan atıkların saklanması, insan sağlığı ve çevreye vereceği zararlara ilişkin, kaygılarını giderebilecekleri her hangi bir çözüm hala bulunamamıştır. Hükümetin büyük bir hızla bitirmek için sabırsızlandığı, Nükleer Santral İhalesinin ve yapılması planlanan yerlerin (Sinop-Mersin Akkuyu) seçimine ilişkin davaların bittiğine dair bağımsız yargı nihai kararını vermeden, bu aceleyi anlamak mümkün değil. Nükleer Santrallerin ortaya çıkardığı radyasyon yayan "plütonyum 239 adlı izotop'un" zararlı etkilerinin ortadan kalkması için gereken sürenin 300 bin yıl olduğu bilimsel verilerle ortadayken.

- İhale şartnamesi atık yönetimini içeriyor mu?
- Atıkların saklanmasıyla ilgili bir yer belirlendi mi?
- Yer seçimi yapıldıysa "sorumluluk" kazanan şirketin mi? Yoksa hükümetin mi olacak?
- Atıkların depolanacağı alanın seçimi yapılırken "500-900 metre yer altında" yeraltı suları dikkate alınacak mıdır?

Cevaplar 1, 2, 3, 5:

5710 Sayılı Nükleer Güç Santrallerinin Kurulması ve İşletilmesi ile Enerji Satışına İlişkin Kanun ve ilgili Yönetmelik ile Türkiye Elektrik Ticaret ve Taahhüt A.Ş Genel Müdürlüğüne (TETAŞ) verilen görev çerçevesinde, ilgili kurumların görüşleri alınarak hazırlanan Nükleer Güç Santral Kurup İşletecek ve TETAŞ'a Elektrik Enerjisi Satacak Şirketin Belirlenmesi İçin Yapılacak Yarışmaya İlişkin Şartname'nin 38.6'ncı maddesinde, atık yönetimi konusunda, "*Santral sahasında emniyetin sağlanması ve sahadaki atık yönetimi Yüklenici'nin sorumluluğundadır.*" ifadesi yer almaktadır.

Konuya ilişkin olarak, Yarışma sürecinde basına açık olarak yapılan bilgilendirme toplantısında, Kamuoyuna ve İsteklilere "*Radyoaktif atıklar son depolama ile ilgili nihai karar alınıncaya kadar, santral sahasında depolanacaktır. İşleticinin sorumluluk alanı içindeki her türlü atık yönetimi (ıslak ve kuru depolama da dahil olmak üzere) dünyadaki uygulamalara benzer olarak işleticinin sorumluluğunda olacaktır. Gerek işletmeden çıkarma gerekse atık depolama konuları TAEK tarafından denetlenecek uygulamalardır. İşletici veya santral sahibi, santralin işletilmesi sırasında nasıl TAEK mevzuatına ve lisans koşullarına uygun davranma yükümlülüğüne sahipse, sökülme ve saha içindeki atık depolaması konularında da denetim altında olacaktır. Atıkların nihai olarak bertaraf edilmesi ile ilgili işlemler zamanı geldiğinde Devlet tarafından yerine getirilecektir. Santral sahası içerisinde işletici tarafından yapılacak atık yönetimine yönelik çalışmaların Ulusal Radyoaktif Atık Hesabı'ndan (URAH) karşılanması söz konusu değildir.*" açıklaması yapılmıştır.

Diğer taraftan 5710 Sayılı Nükleer Güç Santrallerinin Kurulması ve İşletilmesi ile Enerji Satışına İlişkin Kanun'un 5 nci maddesinin 2 nci bendinde "Atık yönetimi kapsamında geçici depolama veya nihai depolama yerinin belirlenmesine, depolama tesisinin inşasına, lisanslanmasına, işletilmesine ve işletmeden çıkarılmasına, geçici depolama yerinde muhafaza edilecek veya nihai depolama yerinde bertaraf edilecek kullanılmış yakıt ya da yüksek radyoaktif seviyeli atıkların taşınmasına ve işlenmesine, radyoaktif atıkların yönetimini sağlayacak araştırma, geliştirme faaliyetlerinin yürütülmesine ilişkin maliyetleri ve nükleer güç santralının söküm işleminden dolayı oluşacak maliyetleri karşılamak amacıyla, Bakanlık ve Hazine Müsteşarlığı tarafından yapılacak düzenleme ile URAH ve İÇH oluşturulur. URAH ve İÇH'ye ilişkin işlemler tüm vergilerden müstesnadır. Bu hesapların oluşturulması, nemalandırılması ve idaresine ilişkin usul ve esaslar Bakanlık ve Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Devlet Bakanının onayı ve Resmi Gazetede yayımlanması ile yürürlüğe girer. Ödenecek payları zamanında yatırmayanlar için 21.07.1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uygulanır. URAH ve İÇH adına tahsil edilen gelirler amacı dışında kullanılamaz." denilmektedir. Kanunun söz konusu maddesinden de anlaşılacağı üzere, bahse konu atıkların işletme döneminin bitiminden itibaren nihai olarak depolanması, saklanması ve bertaraf edilmesi Devletin yükümlülüğündedir.

Atıkların yer altı depolama yöntemiyle bertaraf edileceği kesin olmayıp ilgili dönem içinde teknolojik gelişmeler ve diğer ülkelerin stratejilerinin yaratabileceği yeni fırsat ve değişik çözümler değerlendirilecektir. Jeolojik depolama stratejisinin kabul edilmesi durumunda saha seçimi için dikkate alınacak parametrelerden birisi de yer altı suları olacaktır. Radyoaktif atıkların yer altı depolama sürecinde herhangi bir sızıntının olmaması için yer altı ve yer üstündeki ortam özellikleri (deprem riski, erozyon, su sızıntıları, iklim değişikliği gibi) incelenmektedir. Granit kaya yatakları, tuz oluşumları gibi ortamlar yer altı depolama için uygun olabilecek seçeneklerdir.

Soru 4:

Nükleer Santral inşa etmek için tasarlanan yerlerin, "Dünya rüzgar aksı" dikkate alınarak seçildiği söylenebilir mi?

Cevap 4:

Nükleer santral kurulması planlanan her bir potansiyel saha, ekonomik, mühendislik, çevre ve sosyolojik olmak üzere 4 ana kategori içinde 43 ayrı kritere göre değerlendirilmektedir. Bu bağlamda, nükleer güç santrallerinin güvenlikle ilgili bina, yapı ve bileşenlerinin tasarımında dikkate alınmak üzere bölgedeki rüzgar koşulları ve fırtına verileri de değerlendirilmektedir. Bu değerlendirmede, geçmiş yıllara dayalı kayıtlardan elde edilen rüzgar ve fırtına verileri ile çeşitli kriterler dikkate alınarak belirlenen meteoroloji istasyonlarından elde edilen güncel veriler kullanılmaktadır.